

J. P. DELANEY

SOȚIA PERFECTĂ

Traducere din limba engleză și note
MANUELA BULAT

LITERA
București

1

Ai din nou acel vis, cel în care tu și Tim sunteți în Jaipur, la festivalul Diwali. Oriunde te uiți, în fiecare prag și la fiecare fereastră, sunt felinare și lumânări, artificii și luminițe. Curțile au devenit heleșteie de flăcări, iar porțile sunt încadrate de decorațiuni elaborate, din pastă de orez colorată. Tobe și chimvale bubuie și zornăie. Copleșită de vacarm și confuzie, te lași purtată de mulțime printr-o piață, iar tarabagiii te asaltează din toate părțile, cu platourile lor încărcate cu dulciuri. Cedând unui impuls, te oprești la o tarabă unde o femeie realizează modele de tatuaje hinduse, frumoase, iar mirosul de santal al pensulelor ei se contopește cu izul înțepător al corditei artificiiilor și cu aroma de caju prăjit. În timp ce te pictează rapid și cu iscusință, un grup de tineri trec dansând pe lângă voi, cu fețele vopsite în albastru și busturile musculoase dezgolite, apoi se întorc, dansând doar pentru tine, cu expresii extrem de serioase pe chipuri. Apoi, cu o ultimă atingere a pensulei, artista îți face un *bindi* pe frunte, chiar între ochi, și îți spune că punctul roșu înseamnă că ești măritată, că ești o femeie care știe totul despre lume. „Dar nu sunt“, protestezi tu aproape retrăgându-te, temându-te să nu rănești vreo sensibilitate locală, dar îl auzi pe Tim râzând, vezi cutiuța pe care o scoate din buzunar și, înainte ca el să se lase într-un genunchi,

chiar acolo, în mijlocul vacarmului și haosului, știi că asta-i momentul, că o va face cu adevărat, iar inima începe să-ți bată nebunește.

- Abbie Cullen, rostește el, de când ai intrat în viața mea, am știut că trebuie să fim împreună.

Apoi te trezești.

Te doare fiecare părticică a corpului. Ochii, cel mai rău, luminile strălucitoare sfredelindu-ți craniul, iar durerea din creier conectându-se cu rigiditatea gâtului și coborând pe șira spinării.

Aparatele bipăie și huruie. Suntem la spital? Ai avut un accident? Încerci să-ți miști brațele. Sunt înțepenite - abia poți să-ți îndoi coatele. Cuprinsă de durere, ridici mâna și îți atingi fața.

Gâtul îți este înfășurat în bandaje. Probabil că ai fost implicată într-un soi de accident, dar nu-ți aduci aminte. Amețită cum ești, îți spui că se mai întâmplă. Uneori, după accidente, oamenii nu-și amintesc impactul și nici măcar că se aflau într-o mașină. Important e că trăiești.

A fost și Tim în mașină? El conducea? Dar Danny?

La gândul că Danny sau Tim ar fi putut să moară îți vine să icnești, însă nu poți. Totuși, o schimbare a sunetelor scoase de aparatul de monitorizare a alertat o asistentă. Zărești talia unei femei în uniformă albastră de spital trecând prin fața ochilor tăi. Femeia reglează ceva la aparat, însă durerea e prea puternică pentru a putea ridica privirea ca să vezi ce face.

- S-a trezit, murmură ea.

- Slavă Domnului! se aude vocea lui Tim.

Așadar, trăiește. Și e chiar aici, lângă patul tău. Simți cum te cuprinde un val de ușurare.

Apoi chipul lui apare aplecat spre tine, privindu-te. E îmbrăcat ca întotdeauna, cu blugi negri, un tricou gri

și o șapcă de baseball albă. Dar e tras la față, iar ridurile îi sunt mai adânci ca niciodată.

- Abbie, rostește el. *Abbie!*

Ochii îi strălucesc de lacrimi, ceea ce te îngrijorează.

Tim nu plânge niciodată.

- Unde sunt? întrebi, cu glas răgușit.

- Ești în siguranță.

- Am avut un accident? Danny e bine?

- E bine, da. O să-ți explic mai târziu.

- Am fost operată?

- Îți spun mai târziu. Îți promit! Când vei fi mai în putere.

- Sunt în putere acum.

E adevărat. Durerea s-a mai domolit deja, iar amețea și ceața mentală încep să bată și ele în retragere.

- E incredibil! zice el, dar nu ție, ci asistentei. Uimitor! Ea e.

- Am visat, spui tu. Cum m-ai cerut în căsătorie. Mi s-a părut atât de real.

„Probabil că a fost efectul anesteziei“, îți dai tu seama. „Intensifică trăirile. Ca versul acela dintr-o melodie. Cum era?“ Preț de câteva clipe, nu reușești să-ți amintești cuvintele, dar apoi, cu un efort aproape dureros, declicul se produce și îți aduci aminte.

„Am plâns că vreau să visez iarăși.“

Ochii lui Tim se umplu din nou de lacrimi.

- Nu fi trist, îi zici tu. Trăiesc. Asta-i tot ce contează, nu-i așa? Am supraviețuit toți trei.

- Nu sunt trist, spune el, zâmbind printre lacrimi. Sunt fericit. Oamenii plâng și când sunt fericiți.

Desigur, știi asta. Dar, chiar și în ciuda durerii și a medicației, îți dai seama că acelea nu sunt lacrimi de genul „totul va fi bine“. Ai rămas fără picioare? Încerci

Respect pentru oameni și cărți

să le miști și le simți reacționând sub pătură, deși încet și cu greu. Slavă Domnului!

Tim pare să ia o decizie.

- Trebuie să-ți explic ceva, iubito, rostește el luându-ți mâna într-a lui. Ceva foarte dificil, dar trebuie să afli imediat. Acela nu a fost un vis. A fost un *upload*.

2

Primul tău gând e că ai halucinații, că momentul acesta – și nu visul despre momentul în care te-a cerut în căsătorie – nu e real. Cum ar putea fi? Ce îți spune acum – o înșiruire de aspecte tehnice despre fișiere mentale și rețele neuronale – nu are efectiv nici un sens.

- Nu înțeleg. Vrei să zici că s-a întâmplat ceva cu creierul meu?

Tim clatină din cap.

- Îți spun că tu ești *artificială*. Intelligentă, conștientă... dar făcută de mâna omului.

- Dar mă simt bine, insiști tu, stupefiată. Uite, poți să-ți zic trei lucruri aleatorii despre mine. Mâncarea mea favorită e salata Niçoise. Anul trecut, am fost supărată timp de câteva săptămâni fiindcă haina mea preferată din cașmir a fost roasă de molii. Mă duc să înot aproape în fiecare zi...

Te oprești. Vocea ta, în loc să reflecte panica tot mai mare, este inexpresivă, monotună și dogită. Un glas ca al lui Stephen Hawking.

- Haina aia a fost roasă de molii cu șase ani în urmă, spune Tim. Totuși, am păstrat-o. Ți-am păstrat toate lucrurile.

Te uiți fix la el, încercând să pricepi.

- Cred că nu reușesc să-ți explic foarte bine.

Scoate o hârtie din buzunar.

- Uite, am scris asta pentru investitorii noștri. Poate că te va ajuta să înțelegi.

FAQ

Î: Ce e un cobot?

R: Cobot este prescurtarea de la *companion robot*. Studiile făcute pe prototipuri sugerează că prezența unui cobot poate ușura suferința pierderii cuiva drag, oferind alinare, companie și sprijin emoțional persoanei îndoliate.

Î: Prin ce diferă coboții de alte forme de inteligență artificială?

R: Coboții au fost proiectați special pentru a fi empatici.

Î: Fiecare cobot va fi unic?

R: Fiecare cobot va fi personalizat pentru a reproduce cât mai bine aspectul fizic al persoanei decedate. Vor fi folosite informațiile de pe rețelele de socializare, texte și documente pentru a crea un „fișier neuronal” care să reflecte trăsăturile de caracter unice ale persoanei respective.

Mai sunt multe, foarte multe lucruri, dar nu te poți concentra. Lași hârtia să-ți cadă din mână. Numai Tim și-ar putea imagina că o listă cu întrebări și răspunsuri ți-ar fi de ajutor într-o astfel de situație.

- Cu asta te ocupi tu, îți amintești brusc. Proiectezi inteligență artificială. Dar e ceva ce faci pentru serviciile de relații cu clienți... chatboturi¹...

¹ Chatbot - program de inteligență artificială creat pentru a desfășura conversații, simulând un partener de dialog real

- Corect, mă întrerupe el. *Lucram* în domeniul respectiv. Însă asta se întâmpla acum cinci ani... amintirile tale sunt de acum cinci ani. După ce te-am pierdut, mi-am dat seama că alinarea suferinței provocate de pierderea unei persoane dragi reprezintă o nevoie cu mult mai mare. Atât mi-a luat până când te-am adus în acest stadiu.

Ai nevoie de câteva clipe pentru a asimila cuvintele lui. „Pierderea unei persoane dragi.” Abia acum înțelegi ce încearcă să-ți spună.

- Vrei să zici că am murit, spui, ridicând ochii și ținându-l cu privirea. Vrei să spui că eu, cea reală, am murit... când? Cu cinci ani în urmă? Și că, în felul acesta, m-ai readus cumva la viață.

Nu-ți răspunde.

Trăiești atâtea sentimente amestecate. Neîncredere, evident. Dar și groază la gândul suferinței lui, la situația prin care trebuie să fi trecut. Tu măcar ai fost cruțată de așa ceva.

„Coboții au fost proiectați special pentru a fi empatici...”

Și Danny? Ai pierdut cinci ani din viața lui.

Gândindu-te la Danny, simți că te cuprinde o tristețe familiară. O tristețe pe care o alungi cu fermitate. Și chiar și asta - deopotrivă tristețea, dar și alungarea ei - pare ceva atât de normal, atât de *banal*, încât nu poate fi nimic altceva decât un sentiment personal, individual.

Sau...?

- Mă pot mișca? întrebi, încercând să te ridici în capul oaselor.

- Da. Dar la început ai să te simți cam înțepenită. Ai grijă...

Tochmai ai încercat să pui picioarele pe podea. O iau în direcții diferite, slăbite ca ale unui bebeluș. El te-a prins chiar în ultima clipă.

– Întâi un picior, apoi celălalt, adaugă el. Mută-ți pe rând greutatea de pe unul pe altul. Da, e mai bine așa.

Te ține de cot, ajutându-te să-ți păstrezi echilibrul în timp ce te îndrepti spre oglindă.

„Fiecare cobot va fi personalizat pentru a reproduce cât mai bine aspectul fizic al persoanei decedate...”

Chipul care te privește de deasupra gulerului unei cămăși albastre de spital este *al tău*. O fi el cam buhăit și vânăt, iar sub bărbie se vede o dungă slabă, precum cele lăsate de curelele caschetelor purtate de soldați la paradele militare. Dar ești *tu*, indiscutabil. Nu o creație artificială.

– Nu te cred, spui tu.

Te simți ciudat de calmă, dar stăpânită de convingerea că nimic din ce zice el nu poate fi adevărat, că soțul tău – cel strălucit, adorat, dar incontestabil obsesiv – a luat-o razna de-a binelea. A muncit întotdeauna prea mult, s-a forțat până la limită. Iar în cele din urmă a cedat.

– Știi că e greu de acceptat, rostește el cu blândețe. Dar o să-ți dovedesc. Uite!

Duce mâna spre ceafa ta și și-o trece prin părul tău. Se aude un sunet ca de aspirație, ai o senzație bizară de răcoare, apoi pielea ta, fața ta – *fața ta* – se desprind ca un costum de baie ud, dând la iveală craniul alb de plastic aflat dedesubt.

3

Constați că nu poți plânge. Indiferent cât de îngrozită ești, nu poți vărsa nici o lacrimă. Tim spune că e un aspect la care mai au de lucru.

În schimb, te holbezi amuțită la tine însăși, la lucrul oribil în care te-ai transformat. Ești un manechin folosit la testele de impact ale mașinilor, un manechin de pus în vitrina unui magazin. Un mănunchi de cabluri îți atârână spre ceafă, ca o coadă grotescă.

El întinde cauciucul la loc peste craniul tău și redevii tu însăși. Însă imaginea aceluia plastic alb, oribil, ți s-a întipărit în minte.

Admițând că *ai avea* o minte. Și nu o rețea neuronală sau cum a numit-o el.

În timp ce te privești în oglindă, gura ți se cascadează încet. Simți cum niște motorașe subcutanate încep să huruie în surdină și să-ți întindă pielea, modificându-ți expresia într-un rictus de consternare. Privind cu mai multă atenție, îți dai seama că fața doar seamănă cu a ta, că e ușor neclară, ca o fotografie printată și aplicată pe forma exactă a capului.

– Hai să mergem acasă! spune Tim. O să te simți mai bine acolo.

Acasă? Unde-i acasă? Nu reușești să-ți amintești. Apoi, un alt declic, și îți vine în gând o amintire. Dolores Street, în centrul orașului San Francisco.

- Nu m-am mutat, adaugă el. Am vrut să stau acolo unde ai fost tu. Unde ai fost atât de fericită!

Năucită, încuviințezi din cap. Ai impresia că ar trebui să-i mulțumești. Dar nu poți. Ești captivă într-un coșmar, imobilizată din pricina șocului.

El te apucă de braț și te conduce afară din cameră. Asistenta - admitând că e asistentă, și nu altceva - nu se vede pe nicăieri. În timp ce străbați coridorul cu o lentoare dureroasă, arunci o privire în celelalte saloane, unde se află pacienți în cămăși albastre de spital, la fel ca a ta. O doamnă în vârstă se uită la tine, cu ochi lăptoși. O copilă cu bucle lungi, castanii întoarce capul spre tine, pentru a te privi când treci prin dreptul camerei sale. Mișcarea capului ei - puțin mai amplă decât ar fi trebuit, ca a unei bufnițe - te pune pe gânduri. Iar în salonul alăturat se află nu o persoană, ci un câine, un boxer, care se uită la tine exact la fel...

- Toți sunt ca mine, îți dai tu seama. Toți sunt...

Care era cuvântul?

- Coboți.

- Da, sunt coboți. Dar nu sunt ca tine. Tu ești unică, chiar și aici.

Se uită în jur cam pe furios, își încleștează mâna pe cotul tău și îți cere să iuțești pasul. Simți că mai e ceva ce nu-ți spune, că nu este normal să te grăbească în felul acesta.

- Aici e un spital?

- Nu, e locul meu de muncă. E compania mea.

Cu cealaltă mână, te împinge insistent în noadă, silindu-te să mergi mai repede.

- Haide! Ne așteaptă o mașină.

Dar nu poți să mergi mai repede - te simți ca pe picioroange, iar genunchii refuză să se îndoaie. Însă chiar

când te gândești la asta - *genunchii tăi* -, mersul devine un pic mai ușor.

- Tim! se aude din spate o voce impacientată. Tim, stai!

Ușurată că ai ocazia să faci un popas, te întorci pentru a vedea despre ce-i vorba. Un tânăr cam de vârsta lui Tim, dar mai corpolent, cu părul lung și neîngrijit, se grăbește să vă ajungă din urmă.

- Nu acum, Mike, rostește Tim pe un ton vag amenințător.

Bărbatul se oprește.

- O iei de-aici? Deja? Crezi că-i o idee bună?

- Se va simți mai bine acasă.

Bărbatul te măsoară neliniștit din priviri. Pe cartela de acces, care îi atârnă de gât, scrie: DR. MIKE AUSTIN.

- Ar trebui să fie consultată măcar de către echipa mea de psihologi.

- Se simte bine, spune Tim, cu un glas ferm.

Deschide o ușă spre un spațiu comun de birouri. Circa patruzeci de oameni stau la niște mese lungi de lucru. Nimeni nu se preface că muncește. Toți se holbează la tine. O asiatică ridică mâinile și aplaudă ezitant. Tim se încruntă la ea, iar femeia coboară numai de câțiva centimetri privirea spre ecran.

Te conduce prin încăpere, spre un mic hol al recepției. Pe peretele din spatele biroului se află o lucrare murală de artă stradală, care încadrează cuvintele: „Idealismul nu e nimic altceva decât realism cu bătaie lungă!” Imaginea îți pare cunoscută. Vrei să te oprești ca să o privești mai îndeaproape, dar Tim te zorește.

Afară, lumina e și mai strălucitoare. Icnești și îți pui mâna streășină la ochi, în vreme ce el te conduce pe lângă un panou de oțel inoxidabil pe care scrie SCOTT